

Dosti je!

Slovenski in jugoslovanski javnosti.

Ni mogoče več molčati! Le predolgo smo že batine prejemali in na vse molčali! . . .

Jaz mislim, da imam posebno vzrok govoriti. Ni še dolgo, kar sem napisal knjižico „Mir vam, Slovenci!“ V imenu domovine in naroda tam prosim in rotim vse Slovence, posebej še „napredne“, naj vendar — če jim je za narod in domovino res kaj — nehajo s strastnim sovraštvom in preganjanjem svojih lastnih rojakov. Kaj pa je domovina in kdo je narod, če niso to vsi rojaki? Če večino naroda mrzijo in črtijo, kako morejo ljubiti narod? Kako je tako narodnjaštvo?!

Knjižico sem osebno izročil najmerodajnejšim zastopnikom bivše „napredne“ stranke, ki so mi — razen dr. Kramerja — vsi zagotavljali, da so za vero, strpnost in mir.

Napisal sem tudi dva članka v „Kmetijski list“ in poskušal tudi tukaj doseči neko strpno medsebejno razmerje — na podlagi skupne ljubezni in skrbi za kmeta.

Ker sem svoj mali narod srčno ljubil — ljubil tako, da bi bil dal zanj dušo; ljubil tako, da sem po vojski, ko je bil ta narodič po tuji sili tako mesarsko razklan, od žalosti zbolel in mrl; ker sem vedno želel od njega odvrniti vse zlo, — zato me je tudi vedno bolelo, da je ta narodič tudi po krivdi lastnih rojakov tako razmesarjen.

Kakor poslanec iz neba je priletel med nas 6. januar 1929, ko je kralj dal razpustiti vse stranke in zaukazal po vsej državi mir. Vsi smo rekli: Pametna beseda! Nič bolj modrega ni mogel kralj ukreniti. Kar smo si vedno želeli, zdaj bo: Imeli bomo mir! — Ta vnanji, prisiljeni mir je treba samo še v srca poglobiti! To je bil namen moje knjižice.

FXC 2890/1951

In danes? Nikoli še ni bilo hujšega strankarstva in sovraštva med Slovenci in po celi Jugoslaviji, kakor je zdaj.

Slovenec že mori Slovenca brata,
kako strašna slepota ja človeka! (Prešeren.)

Če ga ne mori z mečem, ga ne mori zato, ker ga še ne sme. Največja slast pa je mnogim, prizadeti svojim rojakom kar največ zla. Le to gledajo, kje bi mogli koga ujeti v besedi ter spraviti v ječo in verige. Ko bi ovajence obešali, bi menda ta gorečnost v ovaduštvu ne bila nič manjša.

Ovaduštvo! . . . Slovenija, zakrij si obraz — od sramu!! . . . Tvoji sinovi so junaki v ovaduštvu! . . . Nobena obrt danes na Slovenskem ne cvete tako kakor ovaduštvo. Štiri vrste od vlade najetih špijonov imamo danes, ki oprezujejo vse korake in besede poštenih ljudi: žandarji, financarji, sokoli, učitelji (kateri so za to). Ovajati pa morajo, sicer so slabo zapisani in ne avanzirajo. Seveda slab lovski pes, ki ne ujame nobenega zajca!

Najbolj pridni od vseh pa so oni, ki so utekli k nam čez italijansko mejo. Brambo slovenstva tam so junaško prepustili duhovnikom, tukaj pa so junaški v ovajanju in preganjanju domačinov. Dobro so se naučili lepih navad od fašistov. Kar je njim sorodnih ostalo tam, so sami postali fašisti ter ovajajo duhovnike in druge poštene rojake Italijanom. Neki tamkajšnji duhovnik mi je rekel: Italijani sami nam niso toliko gorki kakor pokvarjeni domačini. Če mu ni kaj po volji, te gre ovajat fašistom! „Spravite proč tega Jugoslovana!“, tako je zahteval od Italijanov eden teh „narodnjakov“, ki ga je župnik posvaril, ker v cerkev ne hodi. — Mnogi pa, ki so sem pritekli, izkazujejo hvaležnost domačinom s tem, da jih spravljajo v ječo tukaj. Ali si je mogoče misliti na svetu gršo grdobijo?! In to se imenuje narodnjaštvo, jugoslovenstvo! . . . Slovenija, sramuj se, da imaš take ljudi na svojih prsih! Pomislite: spraviti poštenega kmeta, ki ima

doma svojo zemljo, svojo ženo in otroke ali svoje starše, da mora čemeti in ječati v ječi mesce in mesce, — dočim se mu doma godi ogromna škoda in dočim njegova žena in otroci ali njegovi stariši za njim žalujejo in zanj trepečejo, — kaka brezdanja zloba je to!! In hudobnežev, ki so tega zmožni, na Slovenskem mrgoli!

Zakaj jih ovajajo in spravljajo v ječo? Za nič, za ljub prazen nič! Vse, kar se jim očita, je iz trtē izvito, podtaknjeno, na celem zlagano. Da se kdo navdušuje za Italijo ali sploh resno misli na kako izdajstvo? Kdo to verjame! Ovaduhi sami ne. A veselje imajo te grdobe si take budalosti izmišljevati, jih poštenim ljudem podtikati in jih v nesrečo spravljati.

Kako lažejo, smo brali nedavno: „Zabret je tekel k Mejaču v Komendo, da pridejo Italijani. Ko bi ga ne bili prijeli, bi bili Italijani v 24 urah na naši zemlji in on bi bil zaslužil milijone.“ Za to laž je dobil obrekovalec 1200 Din. kazni ali en teden ječe. In takih brezstidnih laži na kupe. — Laž je orožje hudičevo. **In laž je od nekdaj glavno orožje sovražnikov božjih.** „Kaj ste zagrešili, da ste bili zaprti ti in tvoji tovariši?“ vprašam mladega fanta. Klicali smo „Živio Korošec! Živela Slovenija! Živio slovenski narod!“ Iz tega so napravili ovadbo, da smo klicali „Živela republika! Doli s kraljem!“ Glavo si dam odtrgati, če smo res to klicali! In na to **krivo pričevanje** nas je bilo zaprtih 12 iz naše fare s kaplanom vred po tri mesce! ... Vlada pa, ki nima denarja za krvave potrebe, ga ima dosti, da milijone meče za to podlo početje.

Živimo v brezpravni državi. Balkanizem! Turške metode!

Pravijo, da ščitijo državo. — Kajpak! **Sčitijo le svoja korita!!** Saj vemo, koliko sto in sto milijonov so odnesli in spravili na varno v inozemstvo! **Država smo mi** — in kadar bo res treba, jo bomo ščitili sami. Mož, ki razmere v državi pozna, mi je rekel: Ni tisoč ljudi v Jugoslaviji, ki bi sedanji režim odobraval.

Noben človek, ki ima zdravo glavo in eno troho poštenja, ga ne more odobravati. Če mu služi, mu samo zato, ker mu nese. In ti koritarji so si vzeli monopol na državotvornost. Kakor da so samo oni država!

Mi smo bili za Jugoslavijo resnično zavzeti. Kdo pa je igral glavno vlogo pri tvoritvi Jugoslavije? Ali ne Krek, Korošec in Jeglič? Dekleta naših Marijinih družb so nabirale zanjo podpise in jih nabrale cele debele knjige.

Zdaj pa, ko je Jugoslavija enkrat tu, se vsedejo ti ljudje na široko h koritom in vpijejo: Kdor ni za to, da smo mi pri koritih, ta je zoper državo!

Mi smo za Jugoslavijo — kljub vsemu — še vedno. Seveda za svobodno in pravično! A koritarji storijo vse, kar sploh morejo, da bi nam Jugoslavijo kar mogoče zagrenili, da bi v nas čut za državo ubili! Z bičem in verigo se patriotizem v srca ne vliva. — Bi ne rekel, ko bi bila res kaka nevarnost za državo! Če je kaka, jo delajo le sami. Ti utegnejo spraviti Jugoslavijo res na rob propada. Inozemski listi pišejo o „bolni Jugoslaviji“. Toliko časa je bodo mrevarili, da bo res kaj počilo!...

Govorijo nam, da smo osvobojeni. V resnici nismo bili še nikoli tako zasužnjeni kakor zdaj. Kdaj so Nemci z nami tako delali? Kdaj pretepali s pendreki in ljudi batinali?! Kdaj nam vzeli vso prostost besede?! Kdaj nam pisma odpirali? Sramota!

Kako se morete pritoževati, če Nemci in Italijani zatirajo naše ljudi, ki so jim vendar tuji, — ako brat gnjavi in davi brata, če ima le troho moči nad njim?! Kje je ostala tista prislovica: Brat mi mio, koje vere bio?!...

A Srbi sami bi tega toliko ne delali, ko bi jih naši neprestano ne ščuvali. Znano je, da se zgražajo nad grdobijo, kako Slovenci (liberalci kajpada) Slovence črtijo, črnijo in ovajajo. Kako že pravijo Nemci? Der größte Schuft im Land — das ist der Denunziant. Najgrši grduh — je ovaduh.

Dočim nas želijo v žlici vode vtopiti, se na zgoraj laskajo in ližejo, — da jih Srbi pripuščajo h koritom.

Podrepanost — to je druga odlika slovenskega liberalizma. Kjer je denar, oblast in čast, tam so. Kdor da več, tisti jih ima. Njih dedje so bili nemškutarji, zdaj lezejo Srbom v čreva. Brez samozavesti, brez ponosa!

Na tihem sami ne odobravajo nasilnosti, ki nas vse tlači. Saj so vendar svobodnjaki! A ker jim kaže, ker jim nese, so svoje načelo o svobodi slovesno vrgli pod klop. **Koristolovstvo** je od nekdaj vodilna zvezda slovenskega liberalizma.

Grda lastnost Slovencev je **hlapčevstvo**. Sedanjega režima ne odobrava niti pošteno slovensko ljudstvo, niti ves hrvatski narod, niti muslimani, niti ogromna večina Srbov, niti Pribičevič, — samo slovenski „demokrati“ ležijo pred njim v prahu. Rojeni hlapci!

Slovensko zastavo preganjajo, teptajo, sežigajo — slovenstvo pomagajo ubijati. Slovenščino odpravljajo povesod. Vse državne tiskovine so srbske. V šoli hočejo polagoma slovenščino s srbsčino izpodriniti. To režimsko početje pa podporajo slovenski demokrati! Uradništvo je **suženjsko** uslužno režimu. Kar pride od zgoraj, je sveto, naj je še tako neumno in krivično. Delajo brez vsake samostojnosti in preudarka. Takega v tem oziru ni menda nikjer kakor na Slovenskem. V Zagrebu nisem videl na Vidov dan v celem mestu nobene zastave, — v Ljubljani pa kazen, če je ni! Takih pedantov, suženjsko uslužnih, ni nikjer. Kdor ima malo več soli v glavi in nekaj možatosti, mora izginiti. Pa ko bi uradne osebe v tem oziru storile toliko, kolikor stroga dolžnost od njih zahteva, bi jim že ne bilo zameriti; a da preganjajo slovenstvo in tiste, ki ga branijo, z neko strastjo, kakor lovski psi divjačino, to je grdobija! Tako je narodnjaštvo teh narodnjakov!

Kako malo jim je v resnici za narod, priča zopet tole: Nemci imajo v Jugoslaviji svoje šole, svoje učitelje, celó svoje učiteljišče. Prav! Toda nobenemu onih, ki so na vladi, niti na misel ne pride, da bi zahteval kot protiuslugo to, da se tudi koroškim Slovincem da nekaj pravic v šoli in drugod! . . . „Prodali so nas“, mi je nedavno rekel neki koroški du-

hovnik. Da se za primorske Slovence ne brigajo, da so jih prepustili njih usodi, smo že slišali. Kdo se še zmeni za te reveže! Ni časa, ni smisla, treba je doma klerikalizem ubijati. Da je le ta ubit — koroški in primorski Slovenci lahko izginejo! . . .

Kakor bi morali obsojati kršitev svobode, tako morajo videti in obsojati tudi, da nas režim vodi v **propast kulture**. Vi, ki vam vera ni nič, kultura vse, — ali ne vidite, kako pod tem režimom v kulturi nazadujemo? Vprašajte profesorje, kak nered vlada po šolah! Kako pomanjkljiva bo izobrazba bodoče inteligence! Sport — to je višek vse kulture. Pomislite samo to budalost: Maribor stoji tri ure od meje osemdesetmilijonskega nemškega naroda, — a v Mariboru se ne smejo več učiti nemščine! Zaplankali nas bodo pred kulturnim svetom. Kljub ogromnim palačam, ki jih mora ljudstvo v teh težkih časih zidati za šole, naša mladina duševno in moralno nazaduje.* Da v kulturi očitvidno nazadujemo, to morajo videti naši oboževalci kulture, — a vse to je prav. Da je le liberalno, protiversko, — četudi zaidemo v barbarstvo!

Pri tem pa so najhujši nacionalci. Beseda „narod“ in „narodnost“ menda ne veljata več. Danes hočejo biti „nacionalci“ in ljubijo lepo slovensko besedo „nacija“. Ta je res prava kanacija! Kaj je nacija, kaj nacionalizem — sem vprašal že prej — če se za narod tako malo brigajo in če večino naroda mrzijo in črtijo?

* Te palače so neumestna baharija in objestna potrata — ko v Sloveniji 100.000 ljudi še dosti jesti nima! Po nemških vele mestih so mnogo bolj skromna šolska poslopja kakor v novejšem času po naših ubogih vasicah (Lesce!). Znanje je kajpada potrebno. A pošteno življenje brezprimere nadkriljuje polno glavo. Poznam župnijo, kjer imajo le zasilno šolo, poučuje župnik sam. Ljudje pa zmerni, pošteni, mirni in dostojni, da je župnik z njimi popolnoma zadovoljen (in župnik s svojimi ljudmi ni tako hitro zadovoljen). Ne pomnijo več, kedaj bi bil v župniji kak pretep. (Seveda so tako srečni, da nimajo v župniji tudi nobene gostilne!) Po krajih pa, kjer stojijo cele univerze, prihajajo iz teh „univerz“ (tudi) suroveži, pijanci, pretepači, ubijavci, ki so v sramoto vsemu narodu. Vzrok: ker je verska vzgoja nezadostna. Študiranih pokvarjenecv imamo dosti, poštenjakov premalo.

Samo ideja, neki meglen pojem, lupina brez jedra. A ta lupina je nekak bog — tistim, ki nimajo drugega Boga. Ta moderni „bog“ pa je velik zdražbar in hudo-delec. Nacionalizem je prekletstvo človeštva. Nacionalizem je oče vnebovpijočih krivic na svetu, sovraštva, preganjanja, zatiranja. Nacionalizem je zakrivil svetovno vojsko, nacionalizem pomoril 20 milijonov ljudi! Nacionalizem je pa še posebej prekletstvo slovenskega naroda. Saj nacionalizem tlači in tare, davi in duši naše rojake onstran mej in preti udušiti eno tretjino našega malega naroda. Ne nemški in italijanski narod tlačita naše ljudi, ampak nemški in italijanski nacionalizem. Ideja, ki napravlja toliko strašnega gorja, je vse obsodbe vredna.

Kjer ni vere, ni vesti, ni čuta odgovornosti, — tam je lastna korist, moč in oblast najvišje načelo. Vse drugače tam, kjer je ljubezen do naroda ožarjena od vere. Taka ne išče v narodu svoje koristi, ne govori toliko o narodu in narodnosti, pač pa se zanj žrtvuje. Živ dokaz: slovenska duhovščina na Primorskem in Koroškem! Vzemite tam ljudstvu duhovščino, — jutri je slovenstva onstran meje konec! V plačilo za to pa tukaj duhovnike tirajo pred sodnike in v ječo! — Poznam duhovnika, nisva daleč narazen doma . . . ki mu je bila na ponudbo ena najlepših župnij tostran meje, pa je ni hotel; raje je ostal tam za mejo v kraškem kamenju. Na vprašanje, zakaj, mi odgovori: „Mislim, da bi bilo izdajstvo, ko bi te uboge ljudi tukaj same pustil. Ne grem drugače kakor s silo . . .“ Enako mislijo drugi. Recite, če to ni ljubezen do naroda — brez vseh narodnih fraz in brez vsake osebne koristi! — Ljudje, ki so sedeli doma na gorkem, so tirali v ječo zaradi „protidržavnosti“ misijonarja Godina, ki je bil od Madžarov v smrt obsojen in bi bil moral biti zdaj zdaj ustreljen, ko je vodil četo, s katero je osvojil Jugoslaviji Prekmurje!! In štajerske duhovnike, ki so bili med vojsko zaprti zaradi srbofilstva, proglašajo zdaj za protidržavne!

Cesar ovaduhi druge dolžijo, v tem grešijo sami.

Neki demokratski veljak, župan, — ime iz usmiljenja zamolčim — je rekel na vprašanje: Kaj pa, če opozicija zmaga?: „Bomo šli pa s komunisti.“ Popolnoma verjetno, da bodo šli! Neki Sokol pa se je izjavil: „Če bi Aleksander nastopil zoper Sokola, bomo pa mi nastopili zoper Aleksandra“.

Sutra ćemo videti,
ko je vera, ko je nevera,
nevera ti sedi uz koleno . . .

Na človeka, ki nima vesti, se ne moreš nikdar zagnesti. Tak je zmožen vsega, — kakor mu pač kaže.

Brez pomisleka lahko rečemo: **Mi katoličani smo najboljši narodnjaki in najzanesljivejši državljani!** Četudi nimamo narodnosti in državljanstva polna usta. **Mi smo resnično državotvorni!** Vsemu svetu viden dokaz za to je nemški centrum, ki je bil in nam je še vedno vzor. Vsa leta po svetovni vojski je igral odločilno vlogo v Nemčiji, bil najmočnejša opora države, zastavil vse svoje moči, da reši svojo domovino iz poloma. V resnici centrum, okoli katerega se je koncentrirala vsa nemška politika! Vsa poštena nemška javnost mu je to tudi priznavala in mu še priznava. Kanclerji Wirth, Marx in Brüning so bili vzorni katoličani.

Tudi bivša S L S je bila vedno zvesto v službi države. Še preveč! S tem se je Hrvatom zelo zamerila, kar je velikega obžalovanja vredno. Za plačilo pa je dobila brco in je z vsem „klerikalizmom“ (pravilno: katoličanstvom) vred obsojena — na smrt. Ker si mi zvesto služila, zato — pogini! . . . Ko so bile razpuščene vse stranke, smo bili povsem zadovoljni. Kmalu pa se je pokazalo, da hočejo „edinost“ napraviti le na ta način, da uničijo nas. Dokaz, kako silno sovražijo katoličanstvo, ako so sklenili pogin stranki, ki jim je bila vdana, ki jih je v zadregi iz blata potegnila! Pogin zato, ker je katoliška! Pa če mislijo, da se dado duhovi ubijati, kažejo samo svojo kratko pamet. Kakor bi hotel kdo zrak s kanoni razstreliti!

Štranka obstoji (v duhu) tako, kakor je, in bo obstala!
Čimbolj jo bodo kovali, bolj krepko bo zvarjena.

In mi smo najbolj zanesljivi državljani!

Zato pa je največji zločin, da sedanji režim hoče ubiti v nas katoliško vero! Dvoje najdražje nam hočejo vzeti: narodnost slovensko in vero katoliško. Vse posrbiti in vse popravoslaviti! To je neobjavljen, a dobro poznan program framasonске vlade. V Jugoslaviji imamo kulturni boj, tih, prikrit, — zato tem bolj nevaren. Dr. Kramer ima mandat v Sloveniji „klerikalizmu“, t. j. katoličanstvu zaviti vrat. Govori se, da so rekli: Napravili bomo kakor v Mehiki — samo na „lepši“ način. Ne moremo trditi z gotovostjo, če je to resnica; toda dejanja govore, da utegne biti res.

Kršćanstvo se danes v Jugoslaviji preganja na prav rafiniran način. Če se preganjajo kristjani, se preganja krščanstvo: ker se preganjajo zaradi krščanstva in za nič drugega! Pod pretvezo seveda, da so nasprotni režimu. A zakaj so režimu nasprotni? Prav zato, ker je režim nasproten veri!

Samo par zgledov: V Devici Mariji v Polju je bila izmed vsega učiteljstva samo ena učiteljica v resnici polnoverna kristjana. (Bože mili! Kje smo! Kje smo!! V veliki Nemčiji vse učiteljstvo brez izjeme strogo katoliško, — v naši mali revni Sloveniji izmed dvajsetih samo ena!!) In ta ena edina je bila izgnana v hribe! . . . V Št. Jakobu ob Savi so imeli izbornega krščanskega učitelja in učiteljico; otroci so ju ljubili, ljudstvo spoštovalo in se srečno štelo, da jih ima. Malone cela fara je prišla v deputaciji bana prosit: pustite nam ju! A vse prošnje ljudstva so bile zastonj; pregnana sta bila daleč proč. — Neki okrajni glavar je imel samo to napako, da je hodil redno v cerkev. Ni se eksponiral, celo boječ je bil, — tako mi je pravil njegov župnik — a da si je upal še biti kristjan, dosti je bilo, — vrgli so ga doli v Srbijo.

To par zgledov iz prvih časov preganjanja. Danes je teh žrtev vse polno. Razgnali so jih na vse vetrove. Vse seveda „po službeni potrebi“. Poznamo te službene potrebe! V Predosljah sta bili dve pridni učiteljici, ki nista imeli s politiko najmanjšega opravka, njun greh ja bil samo ta, da sta otroke res krščansko vzgajali. Za to pregreho sta bili kaznovani s tem, da sta bili pregnani, ena v hercegovsko gorovje in kamenje poučevat muslimanske otroke. Muslimanske učitelje pa pošiljajo že v katoliške kraje. Enako premetavajo uradnike. To zahtevajo „službene potrebe“! Vsako razliko ver hočejo zabrisati, zato ker je sami nič nimajo. Po šolah je zaradi tega turški nered. Hudobija divja do norosti. V Ljubljani je za 22 razredov 12 profesorjev, tam doli pa ne vedo, kam ž njimi. Naši tudi ne znajo jezika, oni pa ne našega. A kaj to! Četudi gre vse v nič, katoličane je treba uničiti. — Pomislite kako hudobija je spet to! Tako družine trgati narazen, ženam odtrgati može, otrokom očete! Kaka brezsrdnost! In zakaj? Zakaj sam premeščen? je vprašal vseskozi odličen mož svojega predstojnika. „Zato ker preveč občujete s popi in vedno hodite v cerkev“, je bil odgovor. Pucelj pa po svojih shodih pridiga, da je svoboda vere po ustavi vsakemu zajamčena. In ponavlja staro debelo laž, da vera nima s politika nič opraviti. Gospod Pucelj, saj sem Vam izročil „Mir vam, Slovenci“! Tam berite str. 37 in 38, pa recite, če si upate še tako drzno resnici v obraz biti! Biti cel kristjan je framasonskemu režimu največji greh. Kdo si bo upal svoje krščansko prepričanje še pokazati, če ve, da bo moral iti zato v Sibirijo? Mlade državne uslužbenice pa mečejo kar na cesto. Na ta način upa framasonarija krščanstvo na „lep“ način polagoma udušiti! Dobro premišljeno in preračunano! Samo naj nikar ne mislijo, da njih nakan ne poznamo!

Vse poštene krščanske župane, najboljše može, ki so uživali zaupanje svojih občanov, so pognali v kot in nastavili ljudi svojega zaupanja. Kaki možje so to, se je najsijanejše izkazalo pri — Selanu v Suhadolah.

Vaščani so protestirali pri glavarju in banu, da takega človeka ne marajo za župana, ker mu ne zaupajo. Če mu ne zaupate vi, mu pa jaz, je bil banov odgovor. Župan Selan je to zaupanje krasno upravičil. Mož je kunšten: začel je delati denar... Sijajna blamaža!!... Toda noben list ne sme črhiniti o tem hudodelstvu! Brž so vse potlačili. Hudobija se seveda boji svetlobe... Blamaža pa zaradi tega nič manjša. In ta Selan — čujte! — je ena glavnih prič proti poštenim možem iz kranjskega in kamniškega okraja, ki so sedeli po nedolžnem dolge mesce, nekateri pa še vedno sede po ljubljanskih in belgrajskih ječah. Iz tega se vidi, kake lumparije se zdaj pri nas uganjajo! Lump je v časti, poštenjak v ječi.

Iz tega slučaja lahko sklepamo, kaki so še drugi možje zaupanja framasonske vlade. Kjer ni vere, tudi ni morale. Zato režim nima smisla za moralo, za poštenje. Vsej korupciji in nerodnostim so vrata odprta. Posebno še nobenega smisla za treznost. Vlada pijančevanje deloma sama pospešuje. Kakor da ni v deželi gostiln vsaj trikrat preveč, podeljuje še vedno nove gostilniške koncesije — svojim privržencem seveda. Kakor pridnim otrokom podobice, tako vlada svojim zvestim gostilne: Ker si priden, ker si naš, boš dobil pa oštarijo, da boš lahko ljudi izžemal in kvaril, — ker imamo v deželi še premalo pobojev!!...*

Da človeku brez vere in vesti ne moreš zaupati denarja, je jasno. Če ne more, pa ne krade. Framasoni hočejo pa ravno kaso imeti v rokah! Kako se v Jugoslaviji pri javnih kasah, posebno na visokih mestih, na debelo krade in goljufava, je javna tajnost. — In kako zapravljajo državni denar! Pri tej brezposelnosti, ko stotisoči nimajo kruha, cela vrsta brezposelnih, a

* Resnici na ljubo bodi povedano, da je banovinska uprava dala za treznostni pokret dozdej 5000 Din, ministerstvo za socialno politiko pa 2232. Kar je seveda malo. V banovinskem proračunu je na mojo prošnjo za to določenh 20.000. In prosim, naj se to res izplača — kljub tejle brošuri! Gre za stvar, ne za osebo. Zato sem jaz odložil predsedstvo „Svete vojske“, da ne bo zaradi mene trpela.

drago plačanih ministrov! In koliko stane „narodna skupščina“, ki nima drugega pomena, kakor da kima vladi! Štirideset let stare, zdrave in neoporečne može pa siloma upokojujejo in jim plačujejo pokojnino, ki — četudi ni velika — skupaj znese ogromno svoto. Tako „šparajo“.

Kar se tiče **Slovenije**, sodijo preudarni ljudje, da gre vsako leto kakih poldrugsto milijonov v Belgrad, ki jih nikoli več ne vidimo in nič od njih nimamo. Pa našim „demokratom“ je to vse prav. In koliko gre le denarja za prazne šikane in preganjanje poštenih ljudi!

Kar je pa najhujše, je to, da **pred temi ljudmi človeško življenje ni varno**. Kdo more škodeti pri nas **politične umore**?! Četudi je mnogo prikritih, je vendar še mnogo znanih. Če ti je na poti, — počí ga! Kakor zajca! Zakaj pa ne? Kakor kaže! To je morala brez vere in vesti. — Kako sramotne zločine uganjajo uradni organi sami! Žandarmerijski major v Kranju je rekel, da bi bili morali v Šenčurju žandarji streljati v množico in bi jih bili morali najmanj 20 ustreliti. „Jugoslavija ima 13 milijonov ljudi in se nič ne pozna, če jih pade 400.“ — Med take bandite smo zašli! — Splošno znano je, da so žandarji na Jezerskem dva najprej ujeli in uklenili, potem ustrelili, — ko sta jih reveža prosila, naj jima prizanesejo, saj vendar uklenjenega človeka ni treba streljati! — In kako grdobijo so napravili graničarji na koroški meji! Slovenskega koroškega fanta, ki je šel čez mejo k svoji nevesti, so uklenili, potem ga ustrelili, a ne do smrti; nato so ga zvlekli nekam, kjer je ležal celo noč in drugi dan v največji vročini do popoldne, ko je izdihnil, — ne da bi bili pustili k njemu duhovnika ali kakega človeka, ki bi mu le vode prinesel!!! . . . Fantje z avstrijske strani so potem mrliča skrivaj v vreči odnesli čez mejo na svojo stran, kjer so mu napravili slovesen pogreb. Pogreba so se udeležili visoki nemški gospodje, kjer so imeli govore o barbarstvu Jugoslovancov. Koroški Slovenci so na to zahtevali pri jugoslovanskem konzulatu pojasnila, ker jim to seveda silno škoduje, a

konzulat — molči!!... — Na isti meji so zopet drugega ubili, potem oropali, — da so nemški listi pisali: Raubmord! Vlada teh zločincev ne bo kaznovala, — ker mora loviti muhe pri poštenih ljudeh. V Dalmaciji so žandarji ustrelili dva ali tri fante, ki so od procesije nesli stare cerkvene zastave s hrvatskimi barvami. In kdo našteje vse druge podobne slučaje po drugih krajih! Kdo ve, kaj se vse godi v Bosni, v Macedoniji! S takimi zločini se mora režim držati na nogah! Slovenski liberalci, ali vas res ni sram, da podpirate tako krvavo vlado?! — Ni prijetno o tem javno pisati. A ker nimamo drugega sredstva, da bi preprečili te zločine, se moramo braniti na ta način. Ne to, da jaz o tem tu pišem, ampak to, da se take reči godijo, to sramoti državo pred vsem svetom.

Saj zato morajo molčati časniki in moramo molčati vsi, da se hudodelstva lahko nemoteno vršijo. — Tudi jaz sem od danes dalje v nevarnosti. Nalašč jim ne bom nosil svoje kože naprodaj; če bi bilo pa ravno treba, — nič častnejšega in nič bolj zaželenega kakor smrt za Boga in za Cerkev, za resnico in pravico, za svobodo ljudstva!

V malokateri državi ima **framasonstvo** tako zalego kakor v Jugoslaviji. V nemškem listu berem, da se framasoni v svojem tajnem glasilu „Sestar“ hvalijo, da so „edina moč, ki je dozdej z uspehom vodila boj proti katoliški Cerkvi“. Tu imate črno na belem! V istem nemškem listu pa berem tudi tiskano z debelimi črkami: Südlich der Donau neue Kulturkampffront. Freimaurer benützen die serbische Kirche als Werkzeug gegen den Katholizismus. Jugoslavische Regierung paktiert mit der Loge. In potem piše: Jugoslawien erlebt neuerdings ein besonders raffiniertes Logenmanöver zur Knebelung der katholischen Kirche. Itd. Sicer pa inozemski listi toliko pišejo o framasonstvu in kulturnem boju v Jugoslaviji, da mora krščanskega človeka, ki hodi po svetu, biti sram povedati, da je iz Jugoslavije.

Framasonstvo — ta „pokrita rihta“, ki skriva svoje

noge in glavo kakor kača v listju ter na skrivnem piči, kjer in kogar more! Radi bi se lepe delali, radi prikrili, da krščanstvo preganjajo. Ravno to prikrito, tajno, zahrbtno rovarjenje se samo obsoja. Šramota tej zahrbtnosti! Če že hočete, da je boj, potem se pokažite, peklenške moči, kdo ste! Potem imejte pogum, da se pogledamo iz oči v oči! Če na vsak način hočete boj, naj bo ta boj javen! Naj svet ve, da v Jugoslaviji vlada framasonstvo in se bije oster „kulturni“ boj! In če tudi pri tem kaj trpimo! Saj trpljenje je Cerkev vedno očistilo in ojačilo.

Povemo vam, da svoje katoliške vere ne damo za vsa kraljestva sveta — in tudi za Jugoslavijo ne!

A že odkar smo v Jugoslaviji, vlada katoliško Cerkev očitvidno zapostavlja in zatira. Po malem ji ščiplje in krči njene pravice, kakor bi psu sekal rep po malem kosec za koscem, — da manj boli! Pri šoli nima cerkev nič več besede, veronauk se samo še nekako tolerira. Ponekod ga pa že kar odpravljajo — brez vsake postave — via facti. Po nekaterih šolah niso otroci imeli celo leto krščanskega nauka. Žandar s silo izganja kateheta iz šole. G. ban, v žalostni službi ste, ko opravljate — ne vem, ali radi ali neradi — ta neusmiljeni posel. Po gimnazijah kratkomalo prestavljajo ali upokojujejo katehete in ne nastavijo drugih. Mladina še ni dosti pokvarjena; treba ji je vzeti še to, kar bi jo varovalo pokvarjenosti. Zasebne šole, ki so najboljše in najcenejše, se mučijo z raznimi šikanami, nove se pa ne smejo ustanavljati. Tega ni v nobeni drugi državi, niti na Francoskem ne! — Nam duhovnikom je torbo obesila tako visoko in nas tako na kratko privezala, — da ne moremo dobro delati, kakor bi bilo potrebno, in da bi mladi ljudje ne mogli imeti veselja duhovniki postati. Upokojen duhovnik ima štirikrat manj pokojnine kakor upokojen uradnik! Izstradati nas hočejo. Ne dajo nam tega, kar je naše; saj je verski zaklad naša last! Zato tako pomanjkanje katoliške

duhovščine po celi Jugoslaviji. Tako se res na „lep“ način katoliška Cerkev izpodkopava. Hrvaškim starokatoličanom pa, ki jih je komaj ena pest, in niso drugega kakor gnil odpadek duhovstva, meče milijone. To je nadvse značilno! Vse, — samo katoliško ne!

Ker brez vere ni morale, posebno pri mladini ne, in ker so dobri verniki najboljši državljani, zato je pa zločin vseh zločinov ta, da se naša mladina siloma sili v **brezversko organizacijo**. Da je **Sokol** po Tyrševih načelih res tak, je škof dr. Srebrnič v svoji knjižici „Tyršev duh“ kot solnce jasno pokazal in dokazal. Knjižico so pač preganjali in zaplenjali, — ovreči pa nje trditev nihče niti poskusil ni, ker bi bil trud zastonj. Že prej pa je knjižica „Ajmo mi Sokoli!“ drastično pokazala, da je Sokol prava **pohujševalnica slovenske mladine**. Četudi so tu gorostasne obdolžitve Sokola, ni nihče ovrigel niti enega stavka. Vse drži, kakor z žebli pribito! To se pravi: priznavamo, ker priznati moramo, da je Sokol brez vere, in če brez vere, tudi brez morale — ker brez vere morale ni — a zahtevamo vendar, da mladina mora v Sokola: da se demoralizira, pokvari!! Posamezni člani Sokola so lahko boljši, — a duh njegov je tak. In nekateri so res boljši, kakor so njih načela. Na deželi pa, slišimo, je pri Sokolu marsikje sama plaža. Vsa teža teh obdolžitev torej leži na Sokolu, — vlada pa zahteva, da mladina mora v Sokola! Vsaka telovadna organizacija na temelju krščanstva pa je najstrožje zabranjena. **To je delo framasonstva!** Niti na Češkem, niti na Francoskem ni take tiranije. Ker se fantje ne smejo združevati in primerno zabavati, zato toliko bolj pijejo, zato toliko več zločinov...

Kak je slovenski Sokol in njegova vzgoja, za to imamo še druge dokaze. Pri nekem posvetovanju, kako pospeševati treznost, nam je povedal liberalni učitelj N. N., da je rajni Franc Levec, znamenit šolnik in književnik slovenski, ki ni bil nikak „klerikalec“,

rekel: „Sokol ni drugega kakor pijančevanje in kurbarija“. Ste slišali?! In pri taki družbi biti je najsvetejša dolžnost in najvišja čast, — „viteštvo“! Duhovnik, ki pred njo svari, pa kaznovan!

Da Levčeva sodba ni krivična, morem potrditi jaz iz lastnega opazovanja. Bil sem nekje na Dolenjskem, kjer je bila slučajno sokolska veselica. Celo noč so plesali, celo noč pa tudi noreli in tulili tako, da ni bilo mogoče spati. In zjutraj, ko sem odhajal z vlakom, so se še pijani opotekali in kolovratili po vasi; na kolodvoru pa so se, vsi pijani, še z litrom v roki (!) do ogabnosti silili s pijačo. — Slišim pa, da se to godi večkrat. Da se v nedeljo zjutraj, ko pošteni ljudje gredo v cerkev ali že iz cerkve, Sokoli vračajo pijani s svoje veselice. To niso sokoli, ampak **krokarji**! Kaj pa se ponoči ob pijači med mladimi ljudmi lahko godi, — vemo vsi! V Ljubljani sredi posta pa, kakor v javno zaničevanje cerkvene zapovedi — ples na Taboru. In to naj bo vzorna organizacija za mladino?! Proti njej reči eno besedo — največji državni greh! Zanje agitirati najstrožja dolžnost učiteljstva!! Vso mladino hočejo odvrniti od cerkve in pokvariti. Krvavo potrebujemo zavoda za pokvarjena dekleta, ki nimamo v celi državi nobenega. Potrebujemo tudi zdravišča za alkoholike, ker tudi nimamo nobenega. A za te in podobne prepotrebne zavode ni nobenega denarja, — za sokolske domove, te pohujševalnice mladine, pa država izmetava kdove kake milijone! Proti temu **protestiramo pred vsem kulturnim svetom!** In če ne bo te tiranije vesti konec, bomo skrbeli, da svet izve, kaka tiranija vlada v — „svobodni“ Jugoslaviji.

Ni dovolj, da je naša šola v verskem oziru popolnoma pomanjkljiva, mladina se mora še sistematično pohujševati! V deželah, ki so med **najnaprednejšimi** na svetu: Belgiji, Holandiji in Nemčiji, imajo **versko šolo**. V protestanskem Berlinu imajo vsi katoliški otroci svoje posebne katoliške šole. Učitelji nemški so gospodje z **akademsko** izobrazbo, — a vse učiteljstvo živi in dela z duhovščino v najlepši slogi

in prijateljstvu za krščansko vzgojo mladine. Vsi učitelji hodijo redno v cerkev, nadzorujejo otroke, gredo ž njimi celo skupno k sv. obhajilu; šolska maša vsak dan (četudi ne vsak dan obvezna). Ljudstvo v teh deželah je izobraženo, resnično napredno in imovito. Pri naši revščini — pa?! Tam in tukaj — kakor dan in noč. Kdo je temu kriv? Hudičevo delo je to in nič drugega! Vse nasprotovanje učiteljstva Cerkvi in duhovščini je brez vzroka in brez koristi. Ima li učiteljstvo od tega kako korist? Le vzgoja, oziroma mladina ima veliko škodo. Vse nasprotje je samo umetno narejeno, shujskano. (Glej o tem več „Mir Vam, Slovenci!“ str. 118).

So ljudje, katerih življenski poklic je sovražstvo sejati; kakor satan, brez sovražstva živeti ne morejo. Kaj bi bili na slabšem, ko bi živeli v miru in slogi?! Pa ne morejo mirovati! Če ne sovraži in ne dela zdražbe, pa živeti ne more. Ko bi vendar z dobro voljo lahko drug poleg drugega mirno živeli!

Tako je zdaj v Jugoslaviji. To je bilo treba enkrat povedati, da ne bodo framasoni mislili, da njih kart ne poznamo! Ta gnoj je treba izkidati, — sicer se bomo v njem zadušili!! . . .

Neverjetno, s kakšno neumnostjo se država vlada! Tako, da nobeden ni zadovoljen — razen onih, ki so pri koritih. Vsa Jugoslavija odmeva od zabavljanja. Kakor Slovenija in Hrvatska, tako tudi Srbija. V Črni gori so zapodili ministre, ki so jim prišli ponujati svojo stranko. V Liki je popoln upor; podobno se sliši iz Dalmacije. Vlada seveda laže po časopisih, da ni nič ali da to delajo Italijani. S puško in krvjo tlačijo te upore, a odnehajo ne! Kdor je pri koritu, se ne da zlepa odgnati. Četudi vidijo, da je vse narobe, četudi gre vse v franže, od korit pa ne!

Teh nepotrebnih notranjih bojov nam je prav treba! Ali nima Jugoslavija že dosti malo prijateljev in malo ugleda v svetu, da se še vse stori, kar je mo-

goče, da bi bila na znotraj vsa zrahljana, na zunaj pa še bolj na slabem glasu?! Italijani se nam skodoželjno posmehujejo. Neki Nemec pa je rekel dobro: Pri nas na Nemškem vlada popolna prostost besede. Mislim, da je to bolj pametno kakor bombe metati. Jugoslovanska vlada pa misli, da je bolj pametno bombe metati kakor svobodno govoriti . . . Tako neumno vladajo! Ti ljudje se niso nič naučili iz zgodovine. Ne vedo, da je bila kdaj na Francoskem kaka revolucija; ne vedo, kaj se je zgodilo pred našimi očmi na Ruskem in Španskem. Taka vlada je fabrika za komunizem. V isti sapi ga preganjajo in sami fabricirajo. Poglejte Rusijo!

Ko je vendar pravilo vladanja tako jasno! **Vladajte tako, da bodo državljani zadovoljni, pa boste imeli vdane državljane in močno državo!** Ni treba nobenega umetnega patriotizma, nobenih zastav ukazovati in prepovedovati. To so velike otročarije s temi zastavami! **Vladajte pametno, pa boste imeli patriotizem sam po sebi!** Sila pa bo vedno rodila le protisilo, odpor. Menite li, da se dado s kako zastavo ali s kakim dekretom srca preokreniti?! Čimbolj boste na tak način edinost krpali, bolj jo boste razparali. — V Švici so tri narodnosti, pa nikogar nikamor proč ne vleče. Ker imajo vsi svoje pravice, so vsi zadovoljni. Bismarck je tudi mislil, da bo katoliško Cerkev v Nemčiji uklonil, pa se je zmotil. Danes uživa Cerkev v Nemčiji popolno svobodo in enakopravnost in je v tem oziru popoln mir.

Zakaj bi se v Jugoslaviji ne smelo in ne moglo vladati pametno in pravično? Kedaj bo merodajne kroge pamet srečala?! . . .

Ti pa, slovensko katoliško ljudstvo, stoj v tem boju trdno in neomajno! Le še bolj pogumno in neustrašno nastopaj za svojo sveto pravdo! Za dobro stvar se ne smete bati tudi malo trpeti! Dobra stvar je vredna, da zanjo trpimo. Za

svobodo svojega naroda so mnogi radi šli ne samo v ječo, ampak v smrt.

Če framasoni mislijo, da bodo katoliško stvar po-teptali, se motijo. Le podžgali jo bodo. Ko pride čas, bo udaril ogenj na dan, ki je zdaj udušen. Zelo kratke pameti so, če mislijo, da se da versko prepričanje z žandarji zatreti. Le kurijo ga. Nemški kulturni boj od leta 1870 je nemške katoličane tako razgrel in užgal, da se sadovi tega boja še danes po petdesetih letih izvrstno poznajo. Enako naj bo pri nas! Ne dajte si vzeti poguma! Kakor hrabri Makabejci ob času krvavega preganjanja judovske vere, se borite tudi vi za svoje svetinje! Berite sveto knjigo Makabejcev, da se učite od njih čudovite neustrašnosti in požrtvovalnosti! Dočim so takrat mnogi odpadli, se bratili s sovražniki svojega naroda in svoje rojake izdajali — kakor zdaj pri nas — so se Makabejci borili kot levi in darovali tudi življenje za svojo vero. Berite, kaj in kako junaško so trpeli makabejski bratje! Dobro bi bilo, da bi brali tudi, koliko so trpeli irski in holandski katoličani, ki so zato zdaj najvzornejši katoličani na svetu. Pokažimo tudi mi, da je katoliška vera moč, ki je ne premaga na zemlji nobena sila, tudi ječa in puška ne!

S Hrvati pa morate biti kolikor mogoče edini! Kar je bilo med nami navskriž, je bilo. Očitki od ene kakor od druge strani nič ne pomagajo. Skušajmo biti vbodoče kolikor mogoče složni, ker sta i pri nas i pri njih vera in narod v enaki nevarnosti!

Predvsem širite tole knjižico, zelo previdno, a vendar zelo pogumno! Naj gre iz rok v roke! Spravite jo varno! Kajti zasledovali in preganjali jo bodo spet kakor lovski psi divjačino. Nobeden ne more reči, da je knjižica protidržavna! Pametno pravično in pošteno vladanje hočemo, drugega nič. A ker tega nočejo, jo bodo preganjali. Berejo naj jo pa le, da vidijo svoj obraz v ogledalu! Ko jo sami preberete, skrbite, da jo tudi oni dobijo v roke! Če

imate kaj trpeti zato, štejte si v veliko čast, da ste mučenci! Pomnite besedi Gospodovih, ki, če kdaj, veljajo zdaj: „Blagor zavoljo pravice preganjanim, ker njih je nebeško kraljestvo! Blagor vam, kadar vas bodo kleli in preganjali in zavoljo mene vse hudo zoper vas govorili, veselite se in od veselja poskakujte, ker obilno je vaše plačilo v nebesih!“

Onim iz drugega tabora, ki so dobre volje.

Če pa obsojam — s srbskim frامasonstvom vred — slovenski liberalizem v njegovi nemožatosti, neznačajnosti, umazanem koristolovstvu in ostudnem ovaduštvu, — ne mislim, da so taki vsi, ki se štejejo med „narodnjake“ in „naprednjake“. Nasprotno! Poznamo jih več, ki so osebno poštenjaki, in nekateri tudi verske dolžnosti izpolnjujejo. Nekateri ljudje so dejansko boljši kakor so njih načela, drugi pa zopet nasprotno. Poznamo jih mnogo, ki z nami vred obsojajo to nasilnost na eni in to neznačajnost na drugi strani. Te režim danes z nami vred preganja. Ali ne spadamo mi skupaj?! Kaj jih loči od nas, od večine našega poštenega ljudstva? Strah pred „klerikalizmom“. Vse nam dajo prav, — samo „klerikalci“ ne marajo biti. To da je poniževalno ..

Zakaj? Na Slovenskem je bila — od katoličanov samih — katoliška stvar tako opljuvana, da je danes katoličana sram biti katoličan!! Ali pa ne vidite, da je to sama nedoslednost? Inteligentni ljudje bi ne smeli biti tako nedosledni! V zasebnem življenju biti poštenjak — v javnem pa podpirati nepoštenost! V zasebnem kristjan — v javnem pa pomagati krščanstvo črniti, črtiti in rušiti? Mi, ki korupcijo in izdajstvo obsojamo, spadamo mnogo bolj skupaj, kakor oni, ki jo obsojajo, in oni, ki jo sami uganjajo. In mi, ki hodimo v cerkev, spadamo mnogo bolj skupaj, kakor oni, ki hodijo, pa oni, ki ne hodijo in cerkev sovražijo. **Treba samo doslednosti — pa smo skupaj!** Kdor reče ena, naj reče tudi dve!

Ves strah pred klerikalizmom je samo **sugeriran**, umetno vzbujen in gojen. Klerikalizem v slabem pomenu je sicer mogoč, a kar navadno imenujejo „klerikalizem“, to je le **dosledno krščanstvo**. In dosledno **mora** biti! Kar človek si, to bodi cel! Kdor pa je cel kristjan, ne more, da bi cerkve ne ljubil.

Ni povsod klerikalizem inteligenci tako strašilo kakor pri nas. V Nemčiji šteje katoliško društvo **akademično izobraženih** (Kath. Akademikerverein) celih 24.000 mož. Razen tega je v vsakem malo večjem kraju še posebno **katoliško uradniško društvo** (Kath. Beamtenverein), v katerem so združeni uradniki, ki nimajo akademskih študij. **Katoliška trgovska zveza** (Kath. kaufmännischer Verein) šteje pa 40.000 članov. Tem še na misel ne

pride, da bi bilo katoličan biti kaj poniževalnega. Kajpak! V posebno čast si štejejo, da so, kar so! S **ponosom** se imenujejo katoličane! Kaj pa šele v Holandiji, — tej klasični deželi katoličanstva! Da bi vi tam videli „klerikalizem“! Ta je brez primere bolj „črn“ kakor naš. Ni jim dosti, da so katoličani, — „rimski katoličani“ hočejo biti! Pa če je kje doma inteligenca in gmotno blagostanje, je v Holandiji! Izmed 36 (!) dnevnikov, kolikor jih ima poltretji milijon katoličanov, ni ne enega liberalnega, vsi „klerikalni“. Grozno! In Holandije še ni konec? Ne še! — Strašila klerikalizma torej tam ne poznajo. Na Nemškem je danes več duhovnikov iz mestnih družin kakor s kmetov. Na Holandskem pa sinovi odličnih rodbin najrajši gredo v samostan, postanejo redovniki. Biti hočejo prvovrstni, nobel, resnično nobel, — ne po uglajeni vnanjosti, ampak po duhu in življenju. Resnično **visoko** stoječi ljudje se torej katoliškega imena ne sramujejo, — v našem **malem** in **revnem** slovenskem narodu pa taka visokost in domišljavost, da je cel katoličan biti poniževalno!! Dvakrat narobe-svet! Vse sad same hujskarije. Sama sugestija.

Proč tudi pri nas z neumnim strašilom klerikalizma! Le srčna neolikanost, kakršne je pri nas polno, more smatrati dosledno versko prepričanje za poniževalno. — Spoznanje že prihaja. Vsaj pri nekaterih. Nedavno me je ustavil na ljubljanski ulici odličen mož, ki se ni nikdar štel za „klerikalca“, in mi pravi: Veste, še nikoli nisem bil toliko katoličan, kakor sem zdaj. Našo vero nam hočejo vzeti; ne, tega si pa ne damo!

Ali ne vidite, da le vera, in le močna vera, ki sega po eni strani globoko v vest, po drugi pa v daljno večnost, daje tisto moč, močatost, kremenitost, ki ne išče svoje osebne koristi, ne lagodnosti, marveč živi za svoje prepričanje in je brani za vsako ceno, zanje trpi in tudi umira? „To je zmaga, katera premaga svet, naša vera.“*

Poštenjaki, kar vas je, osvobodite se sugeriranih fraz! Pritisk, ki nas skupno tlači, naj nas združi! Konec staremu medsebojnemu sovraštvu, ki je samo sad hujskanja hudobnih ljudi! — Če se ne bomo ruvali med seboj, bomo lahko posvečali večjo pozornost in skrb našim neodrešenim bratom, ki so naše pomoči tako potrebni. Zdaj pa se obrača vsa pozornost in porabijo vse moči v domačem prepiru — v veliko žalost in škodo našim trpečim bratom ...

Kaj pa naj rečem o „samostojnih kmetih“? Tudi s temi sem poskusil srečo, če bi se dalo ž njimi delati. Zagotavljalo se mi je namreč ob neki priliki odločno, da jim gre za kmeta in samo za kmeta. Mislil sem si: lepo bi bilo, ko bi se mogli

* Vsem tem bodi priporočena knjižica „Mir Vam, Slovenci!“, kjer so te misli bolj na drobno razvite. Cena 10 Din. v Jugoslov. knjigarni ali v pisarni „Svete vojake“, Dunajska cesta, 17.

združiti vsi v skrbi in delu za kmeta. Poskusimo! Poskus ne more škodovati. — Kaj naj rečem po tem poskusu? Zasledoval sem nekaj časa pisanje „Kmetskega lista“. Našel sem v njem mnogo zmot in napak, ki jih neuk bralec ne opazi. Opozarjal sem uredništvo na to, kar ni bilo pravilno in pravično. Kaj ima skrb za kmeta opraviti z brezverskim in krokarskim Sokolom?! S svojimi hrupnimi „kmečkimi prazniki“ in tekmami v nedeljo popoldne učijo kmete onečeščavati praznike Gospodove. S svojimi društvi fantov in deklet kvarijo mladino. Saj vemo, kaj fantje in dekleta, kadar so med seboj, znajo!

Jasno je, da to ni nič drugega kakor liberalna stranka, ogrnena s kmečkim plajšem. Kolovodje seveda dobro vedo, zakaj je samostojna stranka potrebna! ... Kdaj bi bili brez stranke to, kar so?! G. Pucelj je posebno bistra glava. Stvar se mu sijajno obnaša ...

Vprašali bi te gospode, kje je bila njih strašna ljubezen do kmeta takrat, ko je takratno **njihovo** glasilo „Slov. Narod“ pisalo, da so „slovenski kmetje ušli iz farovških svinjakov“, da je „slovenski kmet najbolj zabiti bedak na svetu“ in še mnogo drugega skrajno ostudnega in zaničljivega o kmetu? To je bilo takrat, ko se je S L S res trudila, kar je mogla, — ne samo z besedami, ampak z dejanjem, — da bi kmeta dvignila in mu pomagala. Takrat so sedanji veliki rešitelji in prijatelji kmeta na vse to brezprimerno sramotenje kmeta molčali in molče odobravali. To pove dosti! ... Da pa so **glavna opora sedanjemu koruptnemu framasonskemu režimu, to pove vse!** Hrvatska seljačka kakor srbska zemljoradnička stranka — obe sta odločni nasprotnici režima, — naši „samostojni“ gospodje pa so tako samostojni, da kdor da več, za tem letijo. Svoje kmete pa tako nafarbajo, da jim prikimajo k vsemu. Centralizem je neumen kot noč; če hočeš v Ljubljani kihiniti, bi bilo kmalu potrebno v Beogradu zato dovoljenja iskati. A „samostojni“ bode svojim zvestim ovčicam dopovedali, da je tako edino prav.

Glavno pravilo, ki ga vpiljavajo v glavo svojim zvestim, je: „Nikomur ne verjemite; mislite samo s svojo glavo!“ Opozoril sem jih, da to ne drži, da je demagogija, da noben človek ne misli samo s svojo glavo, marveč je vsak pod vplivom tega, kar vidi in sliši; če bi bilo to pravilno, bi tudi „Kmetskega lista“ ne smeli brati in mu ne verjeti. Pomagalo seveda ni nič. Saj vemo, kako si stvar mislijo, in bralci jih tako tudi razumejo: Ne verjemite duhovnom — pač pa nam! In res večina ne misli s svojo glavo, ampak slepo veruje kolovodjem, ki jim lahko natvezijo, kakor jim hočejo. Samo črna nehvaležnost je, ako kmet zavzema Slov. Ljudski stranki in duhovščini sovražno stališče. Saj je bila S L S prava **kmečka** stranka, četudi tega imena ni nosila; kmet in duhovnik pa vedno najboljša prijatelja. Kaj je storil za kmeta kranjski deželni zbor! Kaj pa „samostojna“?! To, da smejo kmetje žganje kuhati, ki ga pijejo nekateri do uničenja, — drugega nam ni znano.

Cujemo pa, da tudi nekaj teh mož, — ki res mislijo s svojo glavo — uvideva, da ni prav, da so se kolovodje tako za žive in mrtve zapisali sedanjemu režimu. Možje, le mislite s svojo glavo! Uvideli boste, da imajo ti gospodje za vas le lepe besede, — zase pa častna mesta in mastne plače...

Rečem pa še enkrat: Prav bi bilo, ko bi imeli eno pošteno, enotno, močno in gibčno kmečko organizacijo. A ne zato, da bi nekaterim gospodom pomagali na konja, ampak da bi v resnici in dejanju pomagali kmetu-trpinu.

Povedal sem slovenski in jugoslovanski javnosti, kar spoznam za resnično in potrebno. To, kar vse pošteno slovensko ljudstvo misli. A rekli bodo, da sem kot duhovnik pretrd, prehud, brezobziren. Očitali mi bodo fanatizem. Na to odgovarjam, da je tudi Kristus, ki je bil sicer sama dobrota, miloba in spravljivost, zakrknene in hinavske grešnike brez usmiljenja bičal. Veliko hujše kakor jaz. Enako apostoli. Berite evangelij! „Hinavci, pobeljeni grobovi, gadja zalega!“

Tudi jaz sem zelo spravljiv in miroljuben nasproti vsakomur, kdor je dobre volje, četudi je v zmoti. To sem s svojimi knjižicami dovolj pokazal. Mir ljudem, ki so **dobre volje**! Drugače pa tam, kjer je volja hudobna in zakrknena. Delal sem prav kot duhovnik. Dvakrat, trikrat sem nasprotnikom javno ponujal roko v spravo: V knjižici „Zločin nad domovino“ in „Mir vam, Slovenci!“ V knjižicah samih in potem še v „Slovencu“ sem jih opetovano prosil in pozival, naj ovržejo moje trditve, ali pa naj priznajo svojo zmoto in jo opustijo; ne želim nikogar brez potrebe žaliti, pripravljen sem vsak trenutek preklicati in popraviti, ako očitam komu kaj po krivici. — A molčali so kot miška pred mačko. Nikdar mi niso ovrgli niti ene črke, a nikdar se tudi resno ne odzvali na ponudbo sprave in miru, da bi se napravil konec temu nesrečnemu klanju med brati, ki jih že tuja sila dovolj razdvaja. In za tako početje je kaka beseda preostra? Pri meni je belo belo, črno pa črno. Hud sem pa lahko še posebej zato, ker se je ravno nasprotno zgodilo, kakor sem prosil in rotil in kakor so mi obetali.

10451
Tiste, ki bodo to knjižico preganjali, pozivljem: Ovrzite mi moje trditve, če niso resnične! Vsako zmotno trditev in očitek sem pripravljen javno popraviti; krivice nočem nikomur delati. Če mi jih pa ovreči ne morete, — potem spoznate in priznavate sami svojo krivdo in krivico. Ako kljub temu knjižico preganjate, bežite pred svetlobo kakor hudodelec pred žandarjem.

Režimu in režimovcem povemo odločno: Nismo se z vami združili zato, da bomo vaši sužnji, da nas oropate naše svobode, naše vere in naše narodnosti! Svobodni, enakopravni državljani hočemo biti! Pravico zahtevamo in svobodo! Pravico naši Cerkvi in našemu jeziku, svobodo naši mladini! S silo in krivico nas ne boste nikdar ujedinili. Vaša politika samo razdružuje, vodi državo v razsul in propast. Čim dalj boste pravico tlačili in nezadovoljnost gojili, s tem hujšo silo bo udarila na dan.

Dajte vsakemu njegovo pravico: Hrvatom kakor Slovencem, vsem, tudi Macedoncem, in imeli boste zadovoljno, edino in močno Jugoslavijo!

V Ljubljani 11. novembra 1932.

Janez Ev. Kalan.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIILNICA

00000477180